

Силабус курсу

Соціальне конструювання реальності

Освітній ступінь: бакалавр

Галузь знань: 03 Гуманітарні науки

Спеціальність: 033 Філософія

Освітньо-професійна програма «Аналітика суспільних процесів»

Кількість кредитів –3

Рік підготовки, семестр – 3 рік, V семестр **Компонент освітньої програми:** вибірковий **Дні занять:** згідно з розкладом занять, ауд. 32.

Консультації: Очні консультації: середа: 14.10 -15.10, ауд. 31 А. Онлайн-консультації: у Viber групі курсу кожного дня з 17.00 - 18.00.

Мова викладання: українська

Керівник курсу:	Кандидат політичних наук, доцент кафедри філософії та суспільних наук – Петришин Галина Романівна
Контактні телефони викладача:	+380978907187
E-mail викладача:	prg190364@tnpu.edu.ua
Сторінка викладача	http://tnpu.edu.ua/faculty/history/petrishin-galina-roman-vna.php

Анотація дисципліни

«Соціальне конструювання реальності» є навчальною дисципліною за вибором, яка поглиблює знання з сучасної методології дослідження суспільства. Теми курсу дозволяють сформуванню у студентів знання з механізмів та способів конструювання соціальної реальності індивідами в контексті засадничих ідей соціального конструктивізму; розвинути здатність до інформаційно-аналітичної діяльності.

Метою навчальної дисципліни «Соціальне конструювання реальності» є формування в студентів знань з методології соціального конструктивізму; вміння використовувати методологію соціального конструктивізму у проведенні власних наукових досліджень сучасного суспільства; навиків аналізу механізмів та способів соціального конструювання соціальної реальності та аналізу основних змін в процесах пізнання сучасного світу.

Завдання. Поглибити знання з природи соціальної реальності; розглянути основні положення конструктивістської парадигми; проаналізувати засадничі ідеї соціального конструктивізму; розкрити особливості застосування методології соціального конструктивізму в аналізі соціальної реальності; розкрити способи конструювання індивідом обрисів соціальної реальності; сформуванню навиків аналізу природи соціальної реальності Постмодерну.

Зміст дисципліни «Соціальне конструювання реальності» розроблено на основі відповідних положень щодо підготовки фахівців спеціальності 033 Філософія, норм і традицій вищої університетської освіти, а також профілю освітньо-професійної програми.

Навчальний контент

Години		Тема	Результати навчання	Завдання
лек.	сем.			
2	2	1. Соціальна реальність: смисловий і змістовний аспекти.	Знати основні поняття та методологічні підходи щодо розуміння смислу феномену соціальна реальність. Вміти здійснювати аналіз структурних елементів соціальної реальності та її рівнів. Володіти навиками використання різних методологічних підходів до аналізу природи соціальної реальності.	Задачі, презентації, питання.
2	4	2. Історія формування конструктивістських ідей та їх трансформація за умов сьогодення.	Знати основні поняття і теоретико-методологічні засади конструктивізму. Вміти систематизувати основні ідеї соціального конструктивізму. Володіти навиками використання методології соціального конструктивізму щодо аналізу процесів пізнання соціальної реальності та їх трансформацію в умовах сучасного світу.	Задачі, дискусії, презентації
2	2	3. Соціальні комунікації та знання про соціальну реальність	Знати особливості різних форм соціальних комунікацій та їх роль у формування «соціального світу» особистістю. Вміти здійснювати аналіз впливу комунікації на процеси світорозуміння та світосприйняття у залежності від форм комунікації, культурного капіталу соціальних груп, способів оцінки та верифікації інформації. Володіти навиками використання комунікативного підходу до аналізу сучасних суспільних процесів і їх результатів.	Задачі, презентації.
4	2	4. Повсякдення як сфера конструювання соціальної реальності	Знати смисловий та змістовний аспекти поняття «повсякдення»; універсальність правил та норм за допомогою яких ми конструємо свій життєвий світ. Вміти будувати логічний ряд та окреслювати межі стосовно понять «повсякдення», «щоденність», «побут». Аналізувати джерела формування соціальних практик повсякдення та їх вплив на формування уявлень про соціальну реальність.	Дискусії, задачі, презентації.
2	4	5. Міф як спосіб конструювання соціальної реальності	Знати природу міфу, його різновиди та функції. Вміти аналізувати міф як спосіб бачення подій та окреслювати його роль у побудові особистістю та соціальними групами обрисів	Задачі, презентації, дискусії, кейси.

			соціальної реальності. Навики аналізу процесів міфологізації соціальної реальності.	
2	4	6. Світорозуміння і процеси віртуалізації соціальної реальності	Знати онтологічні, комунікаційні та гносеологічні основи віртуального. Вміти аналізувати процес віртуалізації пізнання в контексті формування уявлень про світ. Навики аналізу природи феномена віртуальна реальність та її різновидів.	Задачі, презентації.
2	2	7. Особливості постмодерної соціальної реальності	Знати особливості соціальної взаємодії за умов постмодерної культури та їх вплив на зміну механізму формування соціальних практик і соціального знання. Вміти аналізувати механізми конструювання постмодерного світу. Навики аналізу природи та динаміки трансформацій сучасної соціальної реальності.	Дискусії, задачі.

Формування загальних та фахових компетентностей:

Індекс в матриці	Програмні компетентності	
	Загальні компетентності	
ЗК 1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	
ЗК 2	Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями та інноваційними технологіями.	
ЗК 3	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК 4	Здатність бути критичним і самокритичним	
ЗК 5	Здатність до проведення аналітичних і наукових досліджень на відповідному рівні.	
ЗК 6	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.	
ЗК 7	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і Письмово.	
ЗК 9	Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді.	
ЗК 10	Здатність до самоорганізації та автономної роботи.	
ЗК 11	Здатність креативно мислити та генерувати нові ідеї.	
ЗК12	Здатність діяти на підставі етичних міркувань (мотивів) та академічної доброчесності.	
Спеціальні (фахові) компетентності		
СК 3	Здатність використовувати у професійній діяльності знання про розвиток основних ідей, учень та напрямків суспільних дисциплін.	
СК 6	Здатність здійснювати інтелектуальну, логіко-мисленнєву діяльність, спрямовану на вирішення практичних завдань.	
СК 7	Здатність викладати міркування послідовно, логічно, систематично й аргументовано та робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки.	
СК 8	Здатність оперувати філософською і конкретно-науковою термінологією для розв'язання професійних завдань.	
СК 9	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності філософські та конкретно-наукові методи і підходи.	
СК 10	Здатність аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, економічної, та загальнонаукової проблематики.	
СК 11	Здатність застосовувати в аналітичній діяльності знання про засади, розвиток і сучасний стан наукового та гуманітарного знання.	

СК 12	Здатність дотримуватися в професійній діяльності норм інтелектуальної доброчесності, професійної етики та культури.
СК 13	Здатність брати участь у наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
СК 16	Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати аналітичне дослідження з елементами наукової новизни та практичної значущості у різних галузях суспільного життя.

Програмні результати навчання:

РН 1	Розуміти сенс філософії та суспільних наук, їх місце в системі культури.
РН 2	Розуміти розмаїття та специфіку філософських та суспільних дисциплін, знати філософську та конкретно-наукову термінологію.
РН 4	Аналізувати та коментувати літературу з філософської, соціокультурної, загальногуманітарної та суспільної проблематики.
РН 5	Спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.
РН 6	Знати основні напрями, тенденції, проблематику сучасної філософії та суспільних наук.
РН 8	Оперувати основними філософськими, економічними, соціологічними, політичними методами і підходами, розуміти етико-практичну значущість філософського та соціально-гуманітарного знання у здійсненні аналітичної діяльності.
РН 10	Мати навички реферування, систематизованого огляду і порівняльного аналізу філософської, суспільствознавчої й загальнонаукової літератури та вміння роботи з документами різних видів.
РН 11	Вміти аналізувати міркування, різні види інформації, факти, статистичні дані, робити ґрунтовні смислові узагальнення, висновки, прогнози та надавати рекомендації.
РН 13	Критично оцінювати власну позицію та знання, порівнювати і перевіряти отримані результати.
РН 14	Уникати симуляцій, плагіату та інших виявів академічної недоброчесності у сфері аналітичної діяльності або навчання.
РН 16	Вміти застосовувати загальногуманітарні, філософські, політичні й економічні знання в різних сферах життєдіяльності.
РН 17	Мати навички участі в наукових та прикладних дослідженнях у галузі філософії та суспільних наук.
РН 19	Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури і електронних баз та критично аналізувати, класифікувати, систематизувати й інтерпретувати її.

Основні джерела

1. Бистрицький Є., Зимовець Р., Пролеев С. Комунікація і культура в глобальному світі. К.: Дух і Літера, 2020. 416 с.
2. Гуменюк Л.Й. Соціологія: Хрестоматія (від першоджерел до сучасності). У 2-х томах. Т.1. Львів: ЛьвДУВС, 2019. 784 с. [Електронний ресурс].
3. Данильян О. Г. Філософія: підручник /О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. Х.: Право, 2013. 432 с
4. Життєвий світ особистості: у межах і за межами буденності. К.: Либідь, 2003. 376 с.
5. Зражевська Н. Теорія медій та суспільства. Київ: [Київ. ун-т ім. Б. Грінченка], 192 с.
6. Історія соціології (у 2-х кн.). [Електронний ресурс]: навчальний посібник /О.А. Рахманов, С. С. Бульбенюк, Ю. М. Манелюк. К: КНЕУ, 2017. 279 с.

7. Історія соціології: навчальний посібник / За ред. І.П. Руценка. Х.: ТОВ «Планета-Прінт», 2017. 442 с.
8. Козирев М. П. Соціологія: підручник /М. П. Козирев. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
9. Петришин Г. Р. Фундаментальна та прикладна соціологія: навчальний посібник. Тернопіль: Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка, 2021. 260 с.
10. Політична думка ХХ – початку ХХІ століть: методологічний і доктринальний підходи: підручник: у 2-х т. / за заг. ред. Н. М. Хоми; [Т. В. Андрущенко, О. В. Бабкіна, В. П. Горбатенко та ін.]. Львів: Новий Світ-2000, 2016. Том 1. 516 с.
11. Соболевська М. Неофункціоналістські та постструктуралістські теорії в сучасній соціології: навч. посіб. Київ: Дух і літера, 2010. 164 с.
12. Соціологія: підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с
13. Соціологія: теорії середнього рівня: навчальний посібник /за наук. ред. Ю. Ф. Пачковського [Н. В. Коваліско, Т. Д. Лапан, Н. Й. Черниш та ін.]. Київ: «Каравела», 2020. 356 с.
14. Тейлор Ч. Мультикультуралізм і «Політика визнання» / Чарльз Тейлор. К.: Альтпрес, 2004. 172 с
Теоретики світової соціології: життя та творчий спадок (Путівник портретною галереєю Інституту соціології НАН України); за ред. акад. НАН України, проф., д.е.н. В.Ворони. Київ: Інститут соціології НАН України, 2015. 301 с.
15. Ткаченко Н. О. Феномен альтернативної історії у сучасній історичній свідомості: дисертація. Одеса, 2016. 210 с.
16. Філіппова Н. М. Інформація - мова - знак: семіотика та комунікація [Текст]: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Миколаїв: НУК, 2012. 82 с.
17. Філософія: підручник / В.С. Бліхар, М.М. Цимбалюк, Н.В. Гайворонюк, В.В. Левкулич, Б.Б. Шандра, В.Ю. Свищо. Вид. 2-ге, перероб. та доп. Ужгород: Вид-во УжНУ «Говерла», 2021. 440 с.
18. Шабанова Ю.О. Історія філософії: сучасні комунікативні вчення [Текст] : навч. посібник / Ю.О. Шабанова, І.А. Яременко, Н.Ю. Тарасова. Д.: Національний гірничий університет, 2012. 120 с.
19. Шепетяк О., Шепетяк О. Філософія: Підручник. Львів: Місіонер, 2020. 784 с.
20. Чудовська Ірина. Соціологія масових комунікацій: Навч. посіб. / Ірина Чудовська. Київ : 2021. 235 с.

Визначені рамки дисципліни:

- **Політика щодо дедлайнів та перескладання:** Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються відповідно до критеріїв якості знань. Перескладання модуля відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
- **Політика щодо академічної доброчесності:** Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час виконання практичних завдань та он-лайн тестування (наприклад, програма Moodle) у процесі заняття. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання; повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; відрахування із закладу освіти, позбавлення академічної стипендії; позбавлення наданих закладом освіти пільг з оплати навчання тощо.
- **Політика щодо відвідування:** Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються не більше 8 балів. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування, участь в представленні соціального проекту) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем. За умови індивідуального навчального графіка студент має можливість отримати позитивну оцінку завдяки виконанню планових завдань та ІНДЗ.
- **Політика оцінювання.** Враховуються бали поточного контролю (80 балів), підсумкового контролю (залік): тестування (20 балів). При цьому враховується присутність на заняттях та активність роботи студента під час занять.

Оцінювання

Остаточна оцінка за курс розраховується наступним чином:

Види оцінювання	% від остаточної оцінки
ЗМ 1 (теми 1-10) – розв'язки практичних задач, презентації до тем	80
Модульний контроль (тести)	20

Шкала оцінювання студентів:

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	відмінно
B	85-89	добре
C	75-84	добре
D	65-74	задовільно
E	60-64	достатньо
FX	35-59	незадовільно з можливістю повторного складання
F	1-34	незадовільно з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів за темами курсу:

Змістовий модуль №1										Тестування	Разом
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Тема 4	Тема 5	Тема 6	Тема 7	Тема 8	Тема 9	Тема 10	Всі теми	
8	8	8	8	8	8	8	8	8	8	20	100

Пререквізити курсу

Ефективність засвоєння змісту дисципліни значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував такі дисципліни як: «Філософія», «Фундаментальна і прикладна соціологія», «Психологія», «Аналітика політичної думки».

Формат дисципліни:

Формат дисципліни змішаний (blended): до очного навчання додається електронний супровід дисципліни в системі Moodle. Blended Learning – викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами дистанційного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології, інтерактивні елементи, онлайн-консультації тощо.